Addendum Privacybeleid Bommelerwaard Wet Politiegegevens Gemeente Maasdriel

2023 – 2026

Inhoud

1. Inleiding

Sinds 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De gemeente Maasdriel heeft in haar privacybeleid en informatiebeveiligingsbeleid vastgelegd hoe zij omgaat met de bescherming van persoonsgegevens.
Een deel van de verwerkingen van persoonsgegevens door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) vallen niet onder de AVG maar onder de Wet politiegegevens (Wpg). Daarnaast zijn een aantal andere regelingen van toepassing op de verwerking van politiegegevens. Zoals het Besluit politiegegevens (Bpg), het Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren en de Regeling periodieke audit politiegegevens. Waar de AVG ziet op verwerkingen van persoonsgegevens die zijn gebaseerd op privaatrechtelijke en bestuurlijke rechtsverhoudingen. Ziet de Wpg toe op het strafrecht: het voorkomen, onderzoeken, opsporen of vervolgen van strafbare feiten of het uitvoeren van straffen. Waaronder het beschermen en voorkomen van gevaren voor de openbare veiligheid.
De AVG en de Wpg sluiten elkaar wederzijds uit. Op een aantal onderdelen is sprake van overlap. Andere verplichtingen zijn vergelijkbaar maar kennen verschillen in hoe concreet deze zijn uitgewerkt in wet- en regelgeving, zoals de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke om passende technische en organisatorische maatregelen te treffen ter bescherming en beveiliging van de gegevens. In het kader van de Wpg is bijvoorbeeld ook eens per 4 jaar een externe audit verplicht en moeten elk jaar interne audits worden uitgevoerd.

Het huidige privacybeleid gaat voornamelijk uit van de AVG. Er is hier een lacune met het oog op de Wpg. Het is daarom wenselijk de specifieke verplichtingen uit de Wpg aan het privacybeleid toe te voegen middels dit addendum voor de gemeente Maasdriel.

2. Begripsbepalingen

De definities van art. 1 Wpg, art. 1 Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren en artikel 1 van de Regeling periodieke audit politiegegevens hebben in dit beleidsdocument dezelfde betekenis.

3. Doelstellingen van het Addendum Privacybeleid Bommelerwaard Wpg

Het privacybeleid van de gemeente beschrijft hoe we verantwoordelijk en binnen wettelijke kaders van de AVG omgaan met persoonsgegevens. Met dit addendum geeft de gemeente Maasdriel een aanvullend kader voor het verantwoord omgaan met persoonsgegevens en het waarborgen van de persoonlijke levenssfeer in relatie tot de Wpg en de genoemde regelingen.

4. Wpg kader

Het normenkader van de Wpg is grotendeels gelijkluidend aan dat van de AVG. Op hoofdlijnen geldt aanvullend nog het volgende:

- De boa's van de gemeente Maasdriel kunnen naast hun opsporingstaken ook bestuursrechtelijke toezichts- en handhavingstaken hebben. Zij krijgen bij het verwerken van persoonsgegevens te maken zowel met de AVG als met de Wpg;
- In de verwerking van persoonsgegevens moet duidelijk zijn welke gegevens er worden verwerkt onder de AVG en welke onder de Wpg;
- De Wpg stelt andere eisen aan de verwerking van persoonsgegevens dan de AVG. Zo geldt onder andere de plicht tot delen met andere opsporingsambtenaren die deze gegevens nodig hebben voor hun taken. Dit wordt ook wel de 'free flow of information' genoemd;
- Dossiervorming ten behoeve van verantwoording is vereist van de doelen van onderzoeken, verstrekking of doorgifte, afwijzing van verzoeken om inzage, inbreuk op de beveiliging, doorgifte buiten de EU met datum en tijd, ontvanger, redenen en doorgegeven gegevens en melding van gemeenschappelijke verwerkingen aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP);

De hierna genoemde verplichtingen uit de Wpg dienen geborgd te zijn binnen de applicaties van de gemeente Maasdriel:

- Er moet een scheiding aanwezig zijn tussen gegevens die op feiten zijn gebaseerd en gegevens die op een persoonlijk oordeel zijn gebaseerd;
- Er moet onderscheid worden gemaakt tussen de categorieën van betrokkenen zoals verdachten, slachtoffers en getuigen;
- Er moet logging plaatsvinden in geautomatiseerde systemen van de invoer van gegevens in systemen en het verzamelen, wijzigen, raadplegen, verstrekken (o.a. in de vorm van doorgifte), combineren of vernietigen van politiegegevens. Ook moet er logging plaatsvinden van de toekenning en wijziging van rechten. Deze logging wordt gemonitord;
- Er worden specifieke eisen gesteld aan de informatiebeveiliging.

5. Audits

Er geldt een verplichting vanuit de Wpg tot het uitvoeren van een externe privacy audits. De privacy audit wordt uitgevoerd door middel van een Electronic Data Processing (EDP) audit, ook wel IT-audit genoemd. De rapportage die hieruit voortvloeit moet worden aangeboden aan de verwerkingsverantwoordelijke en tevens verstrekt worden aan de AP. Als er tekortkomingen zijn geconstateerd moet drie maanden na het uitvoeren van de audit een verbeterrapport worden opgesteld, waarop binnen één jaar een hercontrole plaatsvindt. De hercontrole geldt alleen voor die onderdelen van de wet waar de tekortkomingen op geconstateerd zijn. De resultaten van de hercontrole worden vastgelegd in een rapportage en verstrekt aan de AP uiterlijk één jaar na het uitvoeren van de externe audit. Naast de externe audit dienen jaarlijks interne audits te worden uitgevoerd. In de Regeling periodieke audit politiegegevens staat verder beschreven aan welke verplichtingen de externe en interne audits dienen te voldoen, zo ook worden daar de verplichtingen op het gebied van de kennis en vaardigheden

van de auditors genoemd. Onderdeel hiervan is dat de auditor een voldoende onafhankelijke positie heeft ten opzichte van de gemeente Maasdriel.

6. Register van verwerkingen

Net als de AVG verplicht ook de Wpg tot het bijhouden van een register van verwerkingen. Wel zijn er enkele verschillen die hierna met een (*) zijn aangeduid. Het register van verwerkingen in het kader van de Wpg moet het volgende bevatten:

- De naam en de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke, de gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijken en de functionaris voor gegevensbescherming;
- De doelen van de verwerking;
- De categorieën van ontvangers aan wie politiegegevens zijn of zullen worden verstrekt, met inbegrip van ontvangers in derde landen of internationale organisaties;
- Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen en van de categorieën van persoonsgegevens;
- In voorkomende gevallen: het gebruik van profilering; (*)
- In voorkomende gevallen: de categorieën van doorgifte van politiegegevens aan een derde land of een internationale organisatie;
- Een aanwijzing van de rechtsgrondslag van de verwerking, met inbegrip van doorgifte, waarvoor de politiegegevens bedoeld zijn; (*)
- Zo mogelijk: de beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën van gegevens worden verwijderd of vernietigd;
- Zo mogelijk: een algemene beschrijving van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging;
- Vastlegging van de toekenning van de autorisaties. (*)

7. Informatiebeveiligingsbeleid

Het informatiebeveiligingsbeleid is een richtinggevend en kaderstellend beleidsdocument. De gemeente vult het beleid voor informatiebeveiliging op tactisch en operationeel niveau aan met specifieke (beleids-) documenten. Waaronder autorisatiebeleid, loggingbeleid en bijbehorende procedures mede om te kunnen voldoen aan de concrete verplichtingen die voortvloeien uit onder andere de Wpg. Het informatiebeveiligingsbeleid geldt voor alle activiteiten van de gemeente. Ook voor de activiteiten die vallen onder de Wpg geldt dat passende technische en organisatorische maatregelen moeten zijn genomen en geïmplementeerd, op basis van een risicoanalyse waaruit het risiconiveau blijkt met betrekking tot ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen opzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging. Deze maatregelen moeten bovendien periodiek worden geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd.

8. FG en bevoegd functionaris

De Functionaris Gegevensbescherming (FG)
Net als de AVG verplicht artikel 36 van de Wpg tot het benoemen en aanwijzen van de FG. Het is mogelijk dat meerdere organisaties samen één FG aanwijzen. De FG wordt door de verwerkingsverantwoordelijke tijdig en naar behoren betrokken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van politiegegevens. De FG stelt jaarlijks een verslag op van zijn bevindingen en stelt het ter beschikking aan de verwerkingsverantwoordelijke. De overige taken van de FG staan beschreven in het privacybeleid van de gemeente.

De bevoegd functionaris
De bevoegd functionaris is de 'hoeder' van de gegevens die onder artikel 9 Wpg worden verwerkt. Deze functionaris is beschreven in artikel 2:10, eerste lid, van het Besluit politiegegevens (Bpg). Het moet een persoon zijn met voldoende kennis en vaardigheden met betrekking tot de vastlegging en het beheer van dit type gegevens. Deze functionaris beslist bijvoorbeeld wie er toegang mag hebben tot deze gegevens en of ze verstrekt kunnen worden aan een samenwerkingspartner. Iedere artikel 9-verwerking dient een bevoegd functionaris (BF) te hebben. De bevoegd functionaris heeft onder andere de volgende taken:

- het doel van de artikel 9-verwerking omschrijven en vastleggen;
- het autoriseren van personen voor de betreffende verwerking;
- bepalen - binnen de kaders van AVG en Wpg - of gegevens voor andere doeleinden mogen worden gebruikt;
- zorgen dat voor alle gegevens de herkomst en wijze van verkrijgen wordt vastgelegd;
- bewaken dat gegevens rechtmatig worden verkregen en verwerkt.

9. Rechten van betrokkenen

De rechten van betrokkenen onder de AVG staan uitgebreid beschreven in het privacybeleid van de gemeente. Op hoofdlijnen zijn deze rechten onder de Wpg van gelijke strekking. Specifiek voor de Wpg wordt er een addendum opgesteld voor de procedure rechten van betrokkenen.

10. Het bewaren van politiegegevens

Politiegegevens worden niet langer bewaard dan de minimale tijd die nodig is, zoals vereist door de toepasselijke wet- en regelgeving, of voor de doeleinden waarvoor deze zijn verwerkt. Politiegegevens dienen na verwijdering nog maximaal vijf jaar te worden bewaard ten behoeve van verwerking met het oog op de afhandeling van klachten en verantwoording afleggen over gedane verrichtingen. Vervolgens moeten de gegevens worden vernietigd. Indien van cultureel of historisch belang kan worden afgezien van vernietiging van de gegevens. Alle politiegegevens worden gelabeld in artikel 8, 9 en 13 informatie. Voor elk label is de bewaartermijn conform de wettelijke bepaling bepaald, zodat geborgd wordt dat deze politiegegevens niet langer worden bewaard

dan de minimale tijdsduur die nodig is, zoals vereist door de toepasselijke wet- en regelgeving, of voor de doeleinden waarvoor deze zijn verwerkt.

11. Het ter beschikking stellen en verstrekken van politiegegevens

De Wpg maakt onderscheid tussen het ter beschikking stellen van politiegegevens en het verstrekken ervan. Het ter beschikking stellen van politiegegevens houdt in dat deze in principe worden gedeeld met eenieder die de gegevens nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Bij dit 'need to know'-principe dient altijd een noodzakelijkheids-, proportionaliteits- en subsidiariteitsafweging te worden gemaakt. Het ter beschikking stellen voltrekt zich dus binnen het Wpg-domein.
Bij het verstrekken van politiegegevens gaat het om het delen van gegevens buiten het Wpg-domein. In dat geval moet zijn geborgd dat politiegegevens alleen worden verstrekt aan personen of instanties buiten het politiedomein, voor zover dit noodzakelijk is voor de doeleinden zoals deze in de Wpg en het Bpg zijn genoemd. Geborgd moet zijn dat wanneer gegevens verstrekt worden, voldaan wordt aan de documentatieplicht en dat de verstrekking alleen plaatsvindt in overeenstemming met het bevoegd gezag indien dit vereist is in de wet. Het gaat dan bijvoorbeeld om verstrekkingen aan de burgemeester, een toezichthouder, een advocaat of een functionaris in het kader van de Wet bibob.

12. Het melden van datalekken

De datalekprocedure onder de AVG staat uitgebreid beschreven in het privacybeleid van de gemeente. Op hoofdlijnen zijn de meldverplichtingen op grond van de Wpg van gelijke strekking. Specifiek voor de Wpg geldt dat op deze mededelingsplicht enkele uitzonderingen van toepassing zijn, onder andere als de mededeling achterwege moet blijven ter vermijding van belemmering van gerechtelijke onderzoeken of procedures en ter vermijding van nadelige gevolgen voor de voorkoming, de opsporing, het onderzoek en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen. Dit oordeel dient dan wel toetsbaar vastgelegd te worden binnen het desbetreffende dossier.

13. Bewustwording

Het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens is enerzijds een kwestie van het organiseren van goede informatieveiligheid en het zorgvuldig inrichten van werkprocessen, anderzijds is het een zaak van bewustwording bij de boa's. Het bewustzijn dient voortdurend aangescherpt te worden, zodat kennis van risico's wordt verhoogd en veilig en verantwoord gedrag wordt aangemoedigd.
Elke nieuwe boa moet verplicht een Wpg-training doorlopen. Boa's die al in dienst zijn en deze training nog niet hebben doorlopen, dienen deze training alsnog te doorlopen. Daarnaast is in ieder geval jaarlijks aanvullend aandacht voor bewustwording rondom de omgang met politiegegevens. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een aanvullende training, een bijeenkomst over een specifiek Wpg-onderwerp of in de vorm van een toets. Ten behoeve van verantwoording wordt deelname aan trainingen met betrekking tot bewustwording vastgelegd in een dossier.

14. Transparantie

Betrokkenen moeten erop kunnen vertrouwen dat hun persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt. De gemeente creëert dit vertrouwen door inzichtelijk te maken, met inzet van verschillende communicatiekanalen, op welke wijze zij persoonsgegevens verwerkt en beheert. Bijvoorbeeld in de vorm van een privacyverklaring op de gemeentelijke website.

Inwerkingtreding

Dit Addendum Privacybeleid Wpg 2023 - 2026 treedt een dag na bekendmaking in werking. Het beleid wordt tweejaarlijks geëvalueerd en indien nodig herzien. Aanpassingen aan dit beleid worden bekendgemaakt. De meest actuele versie van het beleid is te vinden op de website van de gemeente.

Aldus vastgesteld in de collegevergadering van 11 april 2023,

J.W. Lange
Secretaris

H. van Kooten
Burgemeester